

**FEDERALE POLITIE
COMMISSARIAAT GENERAAL
DIRECTIE VAN DE OPERATIONELE POLITIONELE INFORMATIE
Politiebeleidsondersteuning
Dienst Beleidsgegevens**

VEILIGHEIDSMONITOR 2008-2009

LEESWIJZER BIJ DE TABELLENRAPPORTEN

**Ellen VAN DEN BOGAERDE
Isabelle VAN DEN STEEN
Annelies DE BIE**

**o.l.v.
Patrizia KLINCKHAMERS
Marc VANDENDRIESSCHE**

Inhoudstafel

<i>Inhoudstafel</i>	2
<i>Inleiding</i>	3
<i>1. Steekproefopzet</i>	4
<i>2. Algemene bemerkingen</i>	7
2.1. Gebruik van het betrouwbaarheidsinterval	7
2.2. Interpretatie van de kruistabellen	8
2.3. Gevolgen van de herweging	10
2.4. Frequenties als basis van tabellen en percentages	10
2.5. De c^2 -test en de Fisher-exact test	10
<i>3. Kanttekeningen per module</i>	12
3.1. Buurtproblemen	12
3.2. Onveiligheidsgevoelens	12
3.3. Slachtofferschap	13
3.4. Melding en aangifte	14
3.5. Laatste delict	15
3.6. Andere politiecontacten	15
3.7. Politiefunctioneren	16
3.8. Vergelijkend tabellenrapport	16
<i>Bijlage 1: Gemeentetypologie</i>	17
<i>Bijlage 2: politiezonecategorieën</i>	21
<i>Bijlage 3: Betrouwbaarheidsintervallen rondom percentages</i>	30
Tabel 1: betrouwbaarheidsniveau = 90%	30
Tabel 2: betrouwbaarheidsniveau = 95%	31

Inleiding

De *Veiligheidsmonitor* is een grootschalig bevolkingsonderzoek, gerealiseerd in opdracht van de Minister van Binnenlandse Zaken. De dataverzameling voor de Monitor 2008-2009 vond plaats in het eerste semester van 2009.

Het onderzoek gaat over de veiligheid en het slachtofferschap van de burgers, alsook het functioneren van de politiediensten. Het werd zo uitgevoerd dat er zowel op het federaal niveau als op het lokaal niveau van enkele gemeenten en politiezones resultaten beschikbaar zijn. Met name de gemeenten met een veiligheids- en preventiecontract en de bijhorende politiezones beschikken over een lokale *Veiligheidsmonitor*. Aan alle gemeenten en politiezones werd tevens de mogelijkheid aangeboden meelokaal op te stappen of hun steekproef te vergroten.

De resultaten van de enquête worden in verschillende tabellenrapporten voorgesteld, namelijk in het federaal rapport, in het vergelijkend rapport (federaal, gewesten, provincies, gemeentetypen, politiezonecategorieën, gerechtelijke arrondissementen) en in lokale rapporten (politiezones, gemeenten). Bij de lezing van de tabellen dienen een aantal methodologische regels te worden in acht genomen. In dit document vindt de lezer daarover meer uitleg.

De *Veiligheidsmonitor* berust immers op een representatieve steekproef. Zoals alle onderzoeken die zich baseren op een steekproef om uitspraken te doen die generaliseerbaar zijn naar de populatie, laat dit onderzoek geen 100% zekere uitspraken toe. Men moet rekening houden met een foutenmarge. Zo kan men op grond van een steekproef van 500 respondenten niet beweren dat 20% van de bevolking zich onveilig voelt. Men kan enkel beweren dat, met een foutenmarge van (bijvoorbeeld) 10 op 100, tussen 17% en 23% van de bevolking zich onveilig voelt.

Op federaal niveau en in de meeste deelnemende gemeenten vond de enquête reeds voor de zevende maal plaats. Over het geheel genomen zijn de resultaten dan ook vergelijkbaar in de tijd. Bepaalde resultaten zijn dat echter niet door zekere wijzigingen die de vragenlijsten van de enquêtes 2000 en 2002 hebben ondergaan (zie verder, kanttekeningen per module).

In deze Leeswijzer komen achtereenvolgens de steekproefopzet, de algemene bemerkingen en de kanttekeningen per module van de vragenlijst aan bod.

1. Steekproefopzet¹

De *Veiligheidsmonitor* is een meting die plaatsvindt bij een deel van de populatie (steekproef) en op basis waarvan wordt getracht betrouwbare uitspraken te doen over de hele populatie. Of deze veralgemening (steekproef → populatie) op een verantwoorde en geldige wijze kan worden gemaakt, hangt in grote mate af van de samenstelling en trekking van de steekproef (steekproefopzet). De validiteit van de resultaten wordt rechtstreeks bepaald door de representativiteit van de steekproef. Enkel wanneer kan worden verondersteld dat de groep van respondenten die worden bevraagd een getrouwe afspiegeling vormt van de gehele populatie, wordt het mogelijk geldige uitspraken te doen over deze populatie. In het kader van de *Veiligheidsmonitor* betreft de totale populatie de Belgische bevolking van 15 jaar of ouder, die het Nederlands of het Frans voldoende machtig is.

De representativiteit kan op verschillende manieren worden gegarandeerd. Bovenal is het van belang dat wordt gewerkt met een toevalssteekproef. Indien op *toevallige wijze* een *voldoende aantal* respondenten wordt getrokken, mag men immers verwachten dat de steekproef een afspiegeling vormt van de populatie. Dit basisprincipe kan op twee manieren worden bijgestuurd. Ten eerste kan het *toeval* een handje worden geholpen door ervoor te zorgen dat de steekproef, wat een aantal bekende kenmerken betreft, een perfecte afspiegeling vormt van de populatie. Ten tweede kan ervoor worden gezorgd dat subgroepen binnen de populatie in *voldoende getale* aanwezig zijn, zodat ook binnen deze groepen de representativiteit maximaal wordt gegarandeerd. De Monitor maakt gebruik van beide manieren van bijsturing.

Voor de **lokale Veiligheidsmonitoren**, op niveau van de **gemeenten** of **ééngemeente-zones**, werden 350 individuen bevraagd, voor de 5 grote steden zijn dat er steeds 400. Er werden enkelvoudige toevalssteekproeven getrokken op het niveau van een gemeente of een politiekezone. Vervolgens werd geopteerd voor een herweging, of post-stratificatie, volgens de leeftijd en het geslacht van de respondenten. Dit betekent dat er aan elke respondent een groot of klein gewicht wordt toegekend naargelang de categorie (van leeftijd en geslacht) waartoe hij behoort onder- dan wel oververtegenwoordigd is in de steekproef (zie tabellen dem A. en B. op p. 1 van de tabellenrapporten). Deze weegcoëfficiënten worden bij alle bewerkingen gebruikt - zowel bij het aanmaken van de tabellen als bij het berekenen van percentages/scores. Anders gezegd, de gepresenteerde cijfers zijn berekend op een "fictieve" steekproef die, wat leeftijd en geslacht betreft, een perfecte afspiegeling vormt van de populatie.

Voor de **lokale Veiligheidsmonitoren**, op niveau van de **meergemeente-zones**, werden voorgaande jaren ook 350 enquêtes afgenomen. Voor de gemeente(n) met een vroeger veiligheids- en preventiecontract² werden alle 350 enquêtes gebruikt voor de zonale monitor en herwogen naar gelang het belang van de populatie uit deze gemeente tenoverstaande van de politiekezone. In de andere gemeenten van de politiekezone werden enkele bijkomende enquêtes afgenomen zodat het totaal van 350 enquêtes representatief verdeeld werd over de zone. Wegens budgettaire beperkingen zijn er in 2008-2009 echter geen resultaten beschikbaar op niveau van de (meergemeente)zone.

¹ In deze leeswijzer wordt voornamelijk ingegaan op de meer technische (statistische) kant van de Veiligheidsmonitor. Het meer inhoudelijk/methodologisch gedeelte en de praktische organisatie van de Veiligheidsmonitor kan u terugvinden in het handboek Veiligheidsmonitor.

² Sinds 1/01/2007 spreekt met niet meer van de 73 gemeenten met een veiligheids-en preventiecontract maar over de 102 gemeenten met een Strategisch Veiligheids- en Preventieplan (73 VPC gemeenten + 29 gemeenten met een drugplan).

De steekproef op niveau van de **federale Veiligheidsmonitor** omvat 12.000 respondenten. Deze 12.000 enquêtes werden verder aangevuld met 21.352 enquêtes uit de lokale monitoren en 3.596 enquêtes uit de lokale opstappen. In totaal omvat de steekproef van de Veiligheidsmonitor 2008 aldus bijna 37.000 enquêtes. Er werd een gestratificeerde toevalssteekproef getrokken. Het trekken van de respondenten verliep volgens vooraf bepaalde criteria (pre-stratificatie). Op voorhand werd nagegaan hoe de Belgische bevolking zich verdeelt over de gewesten, de provincies, de typologie van gemeenten³. Naar gelang van deze verdelingen werd voor elk van deze territoriale entiteiten het aantal te ondervragen personen vastgelegd⁴. De respondenten werden vervolgens op toevallige wijze geselecteerd binnen de gemeenten van de entiteiten. Zoals in 2006 werd rekening gehouden met het weegcoëfficiënt van de 36.948 enquêtes voor de federale steekproef van 12.000 enquêtes. Hierdoor zijn de betrouwbaarheidsintervallen (foutenmarge) kleiner. Merk op dat de herweging volgens leeftijd en geslacht (vermeld bij de lokale Monitoren) eveneens toegepast wordt voor de federale Monitor. Deze post-stratificatie is uitgevoerd op niveau van de provincie en de gemeentetypologieën.

Opmerking: In de theoretische opzet van de *Veiligheidsmonitor* wordt een onderscheid gemaakt tussen een personensteekproef, waarin de teleenheid het individu is, en een huishoudenssteekproef, waarin de teleenheid het huishouden is. Aangezien de hierboven beschreven weging een persoonsweging is, mag deze niet zonder meer worden gebruikt om de huishoudenssteekproef te herwegen. Waar vragen worden gesteld op het niveau van het huishouden (huishoudenssteekproef) wordt deze herweging dan ook niet toegepast.

Er dient te worden onderstreept dat de vragen van de *Veiligheidsmonitor* soms betrekking hebben op het huishouden van de respondent en soms op de respondent zelf. De totale frequenties vermeld in de tabellen verwijzen in sommige gevallen naar het totaal aantal ondervraagde personen en in andere gevallen naar het totaal aantal huishoudens, auto's, fietsen, woningen, bevraagde delicten, enzovoort. De totale frequentie kan verder van tabel tot tabel variëren doordat er voor bepaalde variabelen waarden ontbreken ("missing values").

Tenslotte nog een woordje over (non-) coverage bij de Veiligheidsmonitor. De federale Veiligheidsmonitor beoogt representativiteit voor 'de Belgische bevolking van 15 jaar en ouder, die het Nederlands of het Frans voldoende machtig is'. Het spreekt voor zich dat het steekproefkader een zo getrouw mogelijke afspiegeling van de doelpopulatie dient te zijn, en dat dekkingsfouten –over- en onderdekking- bijgevolg best geminimaliseerd worden. Het steekproefkader van de Veiligheidsmonitor bestaat in eerste instantie uit 'alle huishoudens die op een bepaalde datum zijn opgenomen in het Infobel⁵ telefoonbestand'; in tweede instantie wordt vervolgens binnen de geselecteerde en telefonisch gecontacteerde huishoudens het individu gekozen dat '15 jaar of ouder is, en eerstjarig'.

Alle data-inzamelingsmethodes hebben hun voor- en nadelen en dat geldt evenzeer voor telefonische enquêtes. Na verschillende wetenschappelijke onderzoeken is gebleken dat de telefonische afname nog steeds de beste methode is voor zo'n grootschalig onderzoek als de Veiligheidsmonitor. Verder onderzoek zal uitwijzen of een optimalere dekking kan bereikt worden door bijvoorbeeld verschillende methoden van dataverzameling te combineren (bv.

³ Zie bijlage 1 voor meer details over de gebruikte gemeentetypologie (uitleg in verband met de politiezonecategorïen bevindt zich in bijlage 2)

⁴ Bijvoorbeeld: omdat 12% van de bevolking in een regionale stad woont, werden 721 respondenten toevallig getrokken uit alle inwoners van regionale steden.

⁵ Infobel omvat alle nummers die in de telefoonbestanden zijn opgenomen (Belgacom, Telenet, sommige gsmnummers,...) met uitzondering van privénummers en bedrijven.

telefonische enquêtes aangevuld met post- of internet-enquêtes, zie NOTESUMO-onderzoek in het handboek).

Doordat niet iedereen over een telefoon beschikt kan het zijn dat mensen met een vaste lijn over andere socio-demografische achtergrondvariabelen beschikken dan mensen die geen vaste lijn hebben. Aangezien we een zo groot mogelijk representativiteit nastreven is het van belang dat de populatie (naar socio-demo's) zo goed mogelijk vertegenwoordigd is in de steekproef. Uit de resultaten van de Veiligheidsmonitor blijkt echter dat vooral de jongeren ondervertegenwoordigd zijn in de steekproef. Vermoedelijk zijn zij minder bereikbaar via een vaste lijn en beschikken ze eerder enkel over een GSM.⁶

“Het afgelopen decennium is bovendien het aantal mensen dat (enkel) via een mobiele telefoon bereikbaar is, drastisch toegenomen. Het Infobel telefoonnummer-bestand dat bij de steekproeftrekking van nagenoeg elke telefonische survey in ons land -dus ook de Veiligheidsmonitor- wordt benut, bevat echter uitsluitend vaste telefoonlijnen. Formeel gezien gaat men er met andere woorden vanuit dat zij die niet via een vaste telefoonlijn bereikbaar zijn, niet fundamenteel verschillen in hun houding ten aanzien van de buurt, van de politie, hun onveiligheidsgevoel en slachtofferschap,... van hen die wel een vaste telefoonlijn bezitten.”⁷

Gezien de telefonische enquête de beste datainzamelingsmethode is voor de Veiligheidsmonitor en er geen lijsten beschikbaar zijn met gsm-nummers, is een optimalere dekking nog niet voor de hand liggend. In de toekomst zullen (naar aanleiding van het NOTESUMO-onderzoek) post- en webenquêtes worden afgenomen naast de telefonische bevraging, om ook de mensen zonder vaste telefoonlijn te kunnen bereiken.

⁶ Zie ook: Van den Bogaerde E., “De Veiligheidsmonitor: een andere kijk op criminaliteit en veiligheid”, Panopticon 2006.4, p116.

⁷ Pleysier S., Vervaeke G. en Goethals J., “Hoe ‘representatief’ is de Veiligheidsmonitor”, Panopticon 2006.4, 107-114.

2. Algemene bemerkingen

2.1. Gebruik van het betrouwbaarheidsinterval

Bij het interpreteren en vergelijken van de cijfers moet rekening worden gehouden met hun nauwkeurigheid en betrouwbaarheid, die worden weerspiegeld in het betrouwbaarheidsinterval (zie bijlage 3). Uitspraken op basis van steekproefonderzoek zijn nooit 100% betrouwbaar. Een bewering als "6,61% van de bevolking werd slachtoffer van een diefstal" moet met de nodige omzichtigheid worden behandeld. Indien de steekproef, gebaseerd op een toevalstrekking, er lichtjes anders had uitgezien, was het bekomen percentage misschien 6,05 of 7,0 geweest. Het is dus noodzakelijk om bij de interpretatie van dit cijfer evenals bij de vergelijking ervan met andere cijfers, rekening te houden met het interval waarbinnen het zich situeert (betrouwbaarheidsinterval, afgekort B.I.). De breedte van dit interval – of, anders gezegd, de *nauwkeurigheid* waarmee uitspraken worden gedaan – is afhankelijk van de *betrouwbaarheid* die wordt beoogd. Een uitspraak als "het slachtofferpercentage in de populatie ligt tussen 0 en 100%" is bijvoorbeeld wel 100% juist en dus betrouwbaar, maar brengt geen nieuwe kennis bij. Een maximale betrouwbaarheid gaat gepaard met een minimale nauwkeurigheid. Hoe lager de gewenste betrouwbaarheid waarmee men uitspraken wil doen, hoe groter de nauwkeurigheid van die uitspraken. Het komt er dus op aan een aanvaardbaar evenwicht te vinden tussen beide parameters (betrouwbaarheid / nauwkeurigheid).

In de *Veiligheidsmonitor* wordt steeds een betrouwbaarheid van 90% nagestreefd. De elementen die bij de berekening van het betrouwbaarheidsinterval worden gebruikt en die de breedte van dit interval bepalen, zijn, naast de gewenste betrouwbaarheid, de steekproefomvang (hoe groter de steekproef, hoe kleiner het interval) en de spreiding van het geobserveerde kenmerk (hoe groter de spreiding, hoe groter het interval ⁸).

De algemene regel: indien de betrouwbaarheidsintervallen van twee te vergelijken kerncijfers elkaar overlappen, verschillen deze cijfers niet significant van elkaar, gegeven het vastgelegde 90%-betrouwbaarheidsniveau.

Fictief voorbeeld: het geschatte slachtofferpercentage voor diefstallen (totaal) bedraagt 10,4 in stad X en ligt met een zekerheid van 90% in het B.I. tussen 8,81 en 11,99; het federale percentage bedraagt 6,61 en ligt in het B.I. tussen 5,55 en 7,67. Aangezien de twee intervallen elkaar niet overlappen (7,67 is kleiner dan 8,81), kan men, gegeven het gehanteerde betrouwbaarheidsniveau, stellen dat het slachtofferpercentage voor de rubriek in kwestie in stad X significant afwijkt van het federale cijfer. Indien daarentegen het slachtofferpercentage inzake lichamelijk geweld (bedreiging of slachtoffer) in stad X 5,33 bedraagt en ligt in het B.I. tussen 4,16 en 6,49, terwijl het federale percentage van 4,41 zich situeert in een B.I. gaande van 3,54 tot 5,29, dan kan er geen significant verschil worden vastgesteld (de intervallen overlappen elkaar).

⁸ Indien bijvoorbeeld een percentage van 5 of 95 wordt vastgesteld, zal het interval kleiner zijn dan wanneer een percentage van 50 wordt waargenomen (maximale spreiding). In sommige grafieken in het federaal analyserapport (grote tendensen) werd voor een B.I. van 95% gekozen. In dit geval staat dit vermeld bij de grafiek.

2.2. Interpretatie van de kruistabellen

In de tabellenrapporten *Veiligheidsmonitor* (federaal en lokaal) worden twee soorten tabellen gepresenteerd. Ten eerste worden overzichtstabellen met de globale verdeling van de voornaamste variabelen weergegeven. Ten tweede zijn er tabellen waarin deze variabelen worden uitgezet volgens achtergrondkenmerken van de respondenten⁹ of van de huishoudens¹⁰ en volgens jaar. Wat de tweede soort van tabellen betreft, dient men op te merken dat ze enkel in het rapport voorkomen indien er een significant verschil werd vastgesteld tussen de resultaten gegroepeerd volgens verschillende waarden van het beschouwde achtergrondkenmerk¹¹.

In de gegenereerde tabellen worden steeds percentages weergegeven, alsook de totale frequentie waarop deze percentages werden berekend. De *Veiligheidsmonitor* stelt meestal *rijpercentages en kolompercentages* voor, dus geen percentages die werden berekend op de totale frequentie in de tabel. De basis van de gebruikte percentages wordt gevormd door respectievelijk de rij- en kolomtotalen. De rijen mogen worden vergeleken als er rijpercentages staan vermeld, de kolommen als het om kolompercentages gaat. Anders gezegd, men moet de volgende algemene regel voor ogen houden:

Rijpercentages dienen verticaal te worden vergeleken, kolompercentages horizontaal.

Voorbeeld (fictief):

Mijdingsgedrag: niet opendoen voor onbekenden

Tabel: onv C.2.2.1. Rijpercentages	Altijd	Vaak	Soms	Zelden	Nooit	Totale freq. (=100%)
<i>Leeftijd</i>						
15-24 jaar	21.47	14.19	19.02	26.77	18.55	225
25-34 jaar	30.22	13.66	11.73	26.19	18.20	265
35-49 jaar	37.71	7.18	13.3	23.93	17.89	381
50-64 jaar	50.24	7.17	7.65	19.52	15.42	277
65+	71.85	4.29	5.94	9.97	7.95	267
Totaal	42.62	8.96	11.42	21.31	15.69	1415

Deze tabel toont een sterk verband tussen leeftijd en het feit van niet open te doen voor onbekenden. Bovendien blijkt dit verband rechtlijnig te zijn. Deze informatie bekomt men door de percentages - die rijpercentages zijn - verticaal te vergelijken, dat wil zeggen over de categorieën van leeftijd. Uit de eerste kolom kan worden afgeleid dat het % personen dat altijd dit mijdingsgedrag stelt, stijgt met de leeftijd. Wanneer men de cijfers uit de vier volgende kolommen verticaal vergelijkt, stelt men een omgekeerde trend vast.

⁹ Indien het om de personensteekproef gaat.

¹⁰ Indien het om de huishoudenssteekproef gaat.

¹¹ Als een tabel niet wordt afgedrukt, verschijnt de zin: "Er werden geen significante verschillen vastgesteld volgens ...". Als een variabele in een kruistabel niet minstens twee niet-ontbrekende waarden heeft (bv. als er weinig gevallen zijn of als een meldingspercentage 0% of 100% bedraagt), verschijnt de volgende zin: "Weinig of geen gevallen/er kan geen onafhankelijkheidstest worden uitgevoerd volgens ...".

Voorbeeld (fictief):

Slachtofferschap: diefstal algemeen

Tabel: sla B.3.1.2. Kolompercentages	Slachtoffers		Totale populatie	
	Kolom %	Totale freq. (=100%)	Kolom %	Totale freq. (=100%)
<i>Leeftijd</i>				
15-24 jaar	44.16	58	15.48	232
25-34 jaar	16.15	21	18.63	279
35-49 jaar	17.83	23	26.74	400
50-64 jaar	14.75	19	19.84	297
65+	7.1	9	19.31	289
Totaal	100	131	100	1498

Bovenstaande tabel toont aan dat er een duidelijk verschil inzake slachtofferschap van diefstal bestaat tussen de leeftijdscategorieën. Jongeren zijn onder de slachtoffers van deze vorm van delict meer vertegenwoordigd dan in de populatie. Alhoewel de jongeren tussen 15 en 24 jaar slechts 15,48% van de bevolking uitmaken, zijn ze betrokken bij 44,16% van de diefstallen (horizontale vergelijking). Voor elke andere leeftijdscategorie geeft de horizontale vergelijking een tegenovergesteld beeld. Elk van deze klassen is ondervertegenwoordigd onder de slachtoffers in vergelijking met hun aandeel in de populatie. De grootste verschillen worden vastgesteld bij de 65-plussers en de personen tussen 35 en 49 jaar.

In een aantal tabellen, tenslotte, staan er percentages waarvan de som noch over de rijen of kolommen, noch over de ganse tabel 100% bedraagt. Het gaat onder andere om de *meldings- en aangiftepercentages*. Deze percentages kunnen evenwel worden beschouwd als rijpercentages waarbij een kolom werd weggelaten. De ontbrekende kolom bestaat uit het percentage niet-melding, niet-aangifte, dat het complement uitmaakt van het percentage melding, aangifte dat wordt vermeld. De interpretatie van deze tabellen kan verticaal gebeuren.

Voorbeeld (fictief) van een tabel met meldingspercentage:

*Meldingspercentage woninginbraken (incl. pogingen)
naar type woning*

Tabel: mld A.1.3.1	Melding %	Niet-melding %	Totale freq. (=100%)
<i>Type woning</i>			
Half open bebouwing	34.56	65.44	15
Rijwoning	58.92	41.08	29
Stud./app. in geb. m. max. 5 verd.	72.55	27.45	13
Open bebouwing	78.67	21.33	32
Stud./app. in geb. m. min. 6 verdiep.	92.1	7.9	3
Rust- en verzorgingstehuis	100	0	1

2.3. Gevolgen van de herweging

De herweging (cfr. supra) heeft een aantal gevolgen die zichtbaar zijn in het rapport. Zo ligt ze aan de oorsprong van enkele eigenaardigheden wat de weergegeven *absolute frequenties* betreft. Aangezien de frequenties herwogen zijn, zijn het geen gehele getallen. Om de presentatie duidelijk te houden, werden de frequenties in de tabellen afgerond tot op de eenheid. Dit kan tot gevolg hebben dat de in de tabellen opgenomen totalen niet exact overeenstemmen met de som van de afzonderlijke cellen.

<i>Bijvoorbeeld:</i>	niet afgerond	$9,40 + 10,40 + 10,20 = 30,00$
	afgerond	$9 + 10 + 10 = 30$

Ook wat de *percentages* aangaat, doen zich eigenaardigheden voor. Aangezien elke respondent niet noodzakelijk hetzelfde gewicht krijgt, maken bijvoorbeeld twee respondenten verdeeld over twee klassen niet noodzakelijk elk 50% uit.

Aangezien de leeftijdscategorie 15-24 jarigen ondervetegenwoordigd is in de steekproef (8,7% ipv de 14,5% in de werkelijke populatie), telt elke bevraagde jongere voor 2 jongeren.

2.4. Frequenties als basis van tabellen en percentages

Bij het interpreteren van een tabel moet men steeds voor ogen houden op welke basis deze werd berekend en over welk deel van de bevolking men bijgevolg uitspraken mag doen. De ene keer gaat het om de hele populatie (huishoudens of personen), een andere keer daarentegen enkel over de respondenten die kinderen hebben, die slachtoffer werden van een bepaald delict, enzovoort. **Om fouten te vermijden, is het van belang te bekijken op welke totale frequentie de tabel of een gedeelte van de tabel, steunt.**

Opmerking: Het is steeds mogelijk dat een respondent op een bepaalde vraag geen of een ongeldig antwoord geeft ("missing value"). Deze antwoorden worden niet mee opgenomen bij het aanmaken van de tabellen. Dit heeft tot gevolg dat de totale frequentie die wordt weergegeven in de tabellen lager kan liggen dan de frequentie die men normalerwijze zou verwachten.

De basis moet ook steeds voor ogen worden gehouden bij het interpreteren van grote verschillen in percentages. Indien slechts drie respondenten zich verdelen over een aantal klassen, betekent een verschuiving van één respondent meteen een stijging of daling van niet minder dan 33 procentpunten. Indien het aantal respondenten in een klasse 100 bedraagt, betekent eenzelfde absolute verschuiving slechts een wijziging van 1 procentpunt. Hieruit mag blijken dat grote voorzichtigheid geboden is bij de interpretatie van verschillen in percentages tussen klassen met kleine aantallen.

2.5. De χ^2 -test en de Fisher-exact test

Een χ^2 -test is een onafhankelijkheidstest en geen test van gemiddelden of percentages. Uit de vaststelling van een significante samenhang tussen bijvoorbeeld het algemeen onveiligheidsgevoel en de leeftijd van de respondent kan niet zonder meer worden afgeleid dat de indicatorscore voor 65-plussers significant verschilt van deze voor de jongeren. Om dergelijke conclusies te trekken, zijn afzonderlijke testen van gemiddelden

vereist. Een χ^2 -test is ten eerste algemeen (neemt alle categorieën tegelijk op in de analyse) en wordt ten tweede veel sterker bepaald door verschillen in spreiding van de analysevariabele tussen de onderzochte groepen.

De Fisher's Exact Test is een alternatieve test voor kleine steekproeven.

Gezien de "factoriële rekening" van de Veiligheidsmonitor (de resultaten van voorgaande jaren worden gebruikt voor het uitvoeren van historische vergelijkingen, dus cumulatief) vraagt de ontwikkeling van de rapporten steeds zwaardere bewerkingen. Hierdoor is het niet mogelijk om op alle tabellen de Fisher's Exact Test uit te voeren. Volgens onder meer de statistici Sidney Siegel¹² en R. Mark Sirkin¹³ is de Fisher Exact Test enkel aanbevolen in bepaalde gevallen en kan worden vervangen door de Pearson Test.

Zo zijn volgende regels gevolgd:

PEARSON χ^2 -test enkel en alleen als:

- $n > 20$ (n staat voor het brute aantal individuen)
- indien geen 2 X 2- tabel
- minder dan 20% van de cellen, minder dan 5 respondenten bevatten

FISHER Fisher's Exact Test enkel en alleen als:

- $n = 20$
- meer dan 20% van de cellen minder dan 5 respondenten bevatten
- (of indien 2 X 2 -tabel)

Wat de kruistabellen naar achtergrondkenmerken en jaar betreft, werd een selectie doorgevoerd op basis van een χ^2 -test, hetzij de Fisher's Exact Test. Wat de resulterende p-waarde (verwerpingscriterium) betreft, werd de lat gelegd op 0,1. Indien de kans dat de 0-hypothese (hypothese van onafhankelijkheid) waar is, kleiner is dan één op tien, wordt de kruistabel weergegeven. In het andere geval wordt de tabel weerhouden.

Opgelet! Aangezien een χ^2 -test een algemene ("overall") test is, stelt deze enkel een globale samenhang vast tussen het achtergrondkenmerk in kwestie en de antwoorden op een bepaalde vraag/stelling. Om afzonderlijke categorieën te gaan vergelijken, zijn andere testen noodzakelijk.

¹² SIEGEL, S., "Nonparametric statistics for the behavioral sciences", International student edition, McGraw Hill, New York, 1956, 312 pag.

¹³ SIRKIN, R. M., "Statistics for the social sciences", Sage Thousand Oaks, California, 1995, 502 pag.

3. Kanttekeningen per module

3.1. Buurtproblemen

Om zicht te krijgen op de problemen die burgers in hun buurt ervaren, wordt sinds 2000 geopteerd om 17 situaties die zich in een buurt kunnen voordoen, voor te leggen aan de respondenten. Daarbij werd hen gevraagd of deze zaken een probleem vormen in hun buurt (helemaal wel – eerder wel – eerder niet – helemaal niet).

Sinds 2000 worden de respondenten niet meer verzocht zich uit te spreken over de frequentie waarmee bepaalde situaties zich in hun buurt voordoen, maar naar haar min of meer problematisch karakter. Hierdoor zijn de resultaten van 1998 niet vergelijkbaar met de monitoren vanaf 2000. Twee van de zeventien genoemde situaties werden gewijzigd in 2000 en volgende: de items "overlast verbonden aan druggebruik" en "autodiefstal" werden in de versie van 2000 en volgende toegevoegd, terwijl de situaties "dronken mensen op straat" en "hondenpoep op straat" zijn weggefallen.

Bij de χ^2 -test uitgevoerd op de kruistabellen met de stellingen inzake buurtproblemen naar achtergrondkenmerken en jaar, werd categorie "Weet niet" niet opgenomen. In de tabellen wordt ze echter wel weergegeven.

3.2. Onveiligheidsgevoelens

De vragenlijst 2008 herneemt zoals voorgaande edities het geheel van vragen over onveiligheid: een algemene vraag over het onveiligheidsgevoel ("Gebeurt het dat u zich onveilig voelt?") en 5 vragen aangaande mijdingsgedrag. In 2000 werd de module onveiligheidsgevoelens aangevuld met enkele vragen inzake het ingeschatte risico om slachtoffer van bepaalde delicten te worden. De vraag betreffende het bezit van een verdedigingsmiddel, die voorheen tot de module preventie behoorde, kreeg tenslotte ook een plaats in deze module.

Voor de kruising van algemeen onveiligheidsgevoel / mijdingsgedrag naar achtergrondkenmerken en jaar werden χ^2 -testen uitgevoerd. Deze testen gebeurde echter op een beperkter aantal categorieën dan deze die zijn weergegeven in de tabellen. De categorieën "Altijd" en "Vaak" werden samengenomen, alsook de categorieën "Zelden" en "Nooit".

Merk op dat de vraag naar het mijdingsgedrag "Mijden om de kinderen ergens naar toe te laten gaan" enkel werd voorgelegd aan respondenten met kinderen onder de 15 jaar. Tevens werd in de vragenlijst van 2006 aan deze vraag nog een antwoordcategorie toegevoegd: 'niet van toepassing aangezien kinderen nog te jong om de woning te verlaten'. Zo wordt vermeden dat heel wat antwoorden van respondenten met jonge kinderen terechtkomen in 'geen antwoord', 'nooit' of 'weet niet'. Aangezien de basis van de percentages inzake dit mijdingsgedrag verschillend is met deze van de andere mijdingsgedragingen, kunnen ze niet worden vergeleken met de percentages van de andere vormen van mijdingsgedrag.

3.3. Slachtofferschap

Bij de interpretatie van de slachtofferpercentages moet rekening worden gehouden met de verschillende categorieën van bevraagde delicten. De Veiligheidsmonitor maakt immers een onderscheid tussen **delicten op huishoudensniveau en delicten op persoonsniveau** en werkt theoretisch enerzijds met een huishoudenssteekproef en anderzijds met een personensteekproef¹⁴. Voor wat de laatstgenoemde delicten aangaat, wordt gewerkt met een persoonsweging. Voor de eerstgenoemde delicten wordt deze weging daarentegen niet toegepast.

De slachtofferpercentages die betrekking hebben op delicten bevraagd bij de *personensteekproef* hebben als basis de persoon en zijn onderling vergelijkbaar. Bemerkt dat in 2000 de categorie van seksuele delicten werd toegevoegd bij de persoonsdelicten (omschrijving, dader, ernst, gevolg). En in 2004 werden er aan de module slachtofferschap nog details inzake fysiek geweld toegevoegd (slagen en verwondingen, dader/familieid).

Wat de slachtofferpercentages inzake delicten op *huishoudensniveau* betreft, moet een onderscheid worden gemaakt tussen vijf groepen delicten.

Ten eerste zijn er de woninginbraken en de vernielingen¹⁵ waarbij de woning (=huishouden) de basis voor de berekening is. (Bijvoorbeeld: 4,98% van de *huishoudens* werd in de afgelopen 12 maanden slachtoffer van een woninginbraak.)

Ten tweede zijn er de autodelicten. Bij het berekenen van de geschatte percentages werden alle in de steekproef geregistreerde auto's als basis genomen. (Bijvoorbeeld: 17,66% van de *auto's* werd in de afgelopen twaalf maanden gestolen, bestolen of beschadigd.)

Verder zijn er de drie typen tweewielerdelicten waarbij de basis voor de berekening van de slachtofferpercentages afwisselend wordt gevormd door motors, bromfietsen en fietsen. (Bijvoorbeeld: 3,24% van de *fietsen* werd in de afgelopen twaalf maanden gestolen.)

Merk op dat sinds 2000 de slachtofferpercentages inzake auto- en tweewielerdelicten ook werden berekend in verhouding tot het aantal huishoudens dat over deze voertuigen beschikt.

Er worden dus verschillende basissen gebruikt bij de berekening van de slachtofferpercentages gebaseerd op de huishoudenssteekproef. Het is dan ook niet mogelijk deze onderling te vergelijken. Voor een dergelijke vergelijking moeten de gegevens uit tabel *sla A.I.* worden aangewend. Deze tabel geeft een overzicht van slachtofferschap volgens type van delict en heeft precies de delicten als basis van de berekening, niet de huishoudens (of auto's, enzovoort).

Opgelet! De resultaten uit tabel *sla A.I.* mogen niet worden vergeleken met die uit tabel *sla B.I.1.* De eerste tabel is immers gebaseerd op de huishoudenssteekproef. De tweede steunt daarentegen op de personensteekproef. Zo kan een fietsendiefstal bevraagd bij het huishouden betrekking hebben op alle personen uit het huishouden van de respondent (als bijvoorbeeld de fiets van de echtgenoot van de respondent werd gestolen, werd deze fietsendiefstal geregistreerd), terwijl een diefstal vanaf de persoon enkel wordt geteld als de respondent zelf slachtoffer was.

¹⁴ In de vragenlijst worden de ene keer overigens vragen gesteld aan en over de respondenten als individu (bijvoorbeeld: "Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van een vluchtmisdrijf in het verkeer?"), terwijl de andere keer wordt gepeild naar kenmerken of voorvallen van of binnen het huishouden van de respondent (bijvoorbeeld: "Zijn één of meerdere fietsen van uw huishouden in de afgelopen 12 maanden gestolen?").

¹⁵ Vanaf 1998 werden de vernielingen bij de delicten op huishoudensniveau en niet meer in de categorie delicten op persoonsniveau geassocieerd zoals in 1997.

Opmerking: De slachtofferpercentages gepresenteerd in de totaalrubrieken “Inbraak in woning”, “Autodelicten”, “Diefstallen” en “Lichamelijk geweld” zijn niet noodzakelijk volledig gelijk aan de som van de deelrubrieken. Het is immers mogelijk dat één huishouden, auto of persoon in twee of meer sub-rubrieken voorkomt. Eén auto kan bijvoorbeeld zowel beschadigd als bestolen zijn.

Met uitzondering van de tabellen die de slachtofferpercentages weergeven, hebben alle tabellen uit deze module betrekking op delicten of slachtofferschappen en niet op personen, huishoudens, auto's, enzovoort. Personen of huishoudens die meermaals het slachtoffer van eenzelfde delict werden, zullen dan ook meermaals voorkomen in eenzelfde tabel. De tabellen (zonder slachtofferpercentages) zijn overigens overzichtstabellen, waarop geen test werd uitgevoerd.

Op de kruistabellen die de slachtoffers van persoonsdelicten indelen volgens achtergrondkenmerken werden wel testen uitgevoerd. Indien significante verschillen werden vastgesteld tussen de gemiddelde slachtofferfrequenties voor elk van de klassen van de achtergrondvariabele, wordt de tabel weergegeven (0-hypothese = "geen significante verschillen"; verwerpsingscriterium = 0,1)¹⁶. In het andere geval wordt ze weggelaten. De gebruikte test is (net als de χ^2 -test in het voorgaande) een "overall-test", wat wil zeggen dat deze enkel zegt dat er significante verschillen zijn tussen de verschillende klassen in het algemeen. Om na te gaan welke significant verschillen van welke andere, zijn dan ook andere testen noodzakelijk.

3.4. Melding en aangifte

Binnen dit tabellenblok wordt, evenals bij de tabellen inzake slachtofferschap, gewerkt met slachtofferschappen in plaats van respondenten. Ook wordt hier al dan niet gewerkt met een persoonsweging al naargelang de tabellen betrekking hebben op delicten op persoons- dan wel op huishoudensniveau.

Merk op dat de in de overzichtstabellen weergegeven betrouwbaarheidsintervallen soms bijzonder breed zijn. Dit heeft te maken met het kleine aantal feiten (slachtofferschappen) waarop ze betrekking hebben. Het weergeven van de intervallen moet voorkomen dat valse conclusies worden getrokken op basis van kleine aantallen.

Voor de tabellen naar achtergrondkenmerken en jaar werd gebruik gemaakt van de "Fisher-exact"-test (0-hypothese = "geen significante verschillen"; verwerpsingscriterium = 0,1). Het gaat hier om een niet-asymptotisch alternatief voor de χ^2 -test dat, gezien de kleine aantallen die de basis van de tabellen uitmaken, meer aangewezen is.

Gezien de politiehervormingen wordt in 2002 niet meer gesproken van de gemeentepolitie, gerechtelijke politie en rijkswacht, maar van politiedienst van de eigen gemeente of politiezone, hetzij de politiedienst van een andere politiezone. Dit heeft tot gevolg dat sommige resultaten niet meer vergelijkbaar zijn met 2000 en vorige.

¹⁶ Hoewel deze test gebeurt op andere gegevens dan deze die in de tabel zijn opgenomen, kan hij als equivalent worden beschouwd. Bij de test wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat een persoon meermaals slachtoffer was door te werken met het aantal slachtofferschappen per persoon. De tabellen tellen daarom ook slachtofferschappen i.p.v. respondenten.

3.5. Laatste delict

Voor alle uitsplitsingen naar achtergrondkenmerken en jaar die binnen deze module terug te vinden zijn, werd een selectie gemaakt met behulp van "Fisher-exact"-testen. De criteria die hierbij werden gebruikt, zijn dezelfde als deze gehanteerd in het blok rond het meldings- en aangiftegedrag.

Bij het uitvoeren van de testen met betrekking tot de samenhang tussen de (on)tevredenheid inzake het politiecontact en de achtergrondkenmerken van de respondenten (evenals het jaar), werden omwille van statistische redenen een aantal categorieën samengenomen. Zo werden de antwoorden "Zeer tevreden" en "Tevreden" samengenomen, alsook "Ontevreden" en "Zeer ontevreden".

Merk op dat de kruistabellen die de tevredenheid rond verschillende punten weergeven naargelang het type delict (enkel aanwezig in de federale Monitor), beschouwd worden als overzichtstabellen en als dusdanig niet aan een toets werden onderworpen.

3.6. Andere politiecontacten

Op de tabellen die een overzicht geven van het aantal persoonlijke contacten naar achtergrondkenmerken van de respondent en naar jaar werden χ^2 -toetsen uitgevoerd met het vastgestelde verwerpingscriterium $p < 0,1$. De teststatistiek werd berekend op de eerste twee kolommen van de tabellen zoals ze in het tabellenrapport zijn gepresenteerd. Merk op dat het gemiddeld aantal persoonlijke politiecontacten werd berekend op het aantal personen die een contact hadden tijdens de afgelopen 12 maanden en niet op het totale aantal respondenten.

De overige testen die in deze module werden uitgevoerd zijn "Fisher-exact"-testen. Let wel: op de tabellen and A.4.2.1. tot en met and A.4.2.5. werden geen testen uitgevoerd gezien het beperkt aantal gevallen.

In tegenstelling tot voorheen, werd in 2000 ook een vraag opgenomen ter identificatie van de politiedienst waarmee men contact had. Bij de χ^2 -testen uitgevoerd op de kruistabellen van deze variabele met achtergrondkenmerken, werd de categorie "Andere" buiten beschouwing gelaten. In de tabellen verschijnt ze echter wel.

Bij het berekenen van de onafhankelijkheidstoets voor de kruising tussen de plaats van het laatste contact en achtergrondkenmerken, werd de categorie "Andere" buiten beschouwing gelaten omwille van de kleine celfrequenties (dit geldt niet voor het federale rapport en voor de vergelijking tussen jaren).

De meting inzake de tevredenheid van de burgers is ten gevolge van enkele aanpassingen niet meer vergelijkbaar met rapporten van voor 2000. De dimensies van het contact die aan de respondent ter beoordeling worden voorgelegd, zijn voortaan: beschikbaarheid en bereikbaarheid van de politiedienst (in plaats van bereikbaarheid en snelheid), houding en gedrag van de politiedienst (in plaats van houding en optreden) en resultaat van de politietussenkomst (ongewijzigd).

Bij het uitvoeren van de testen met betrekking tot de samenhang tussen de (on)tevredenheid inzake het politiecontact en de achtergrondkenmerken van de respondenten (evenals het jaar), werden omwille van statistische redenen een aantal categorieën

samengenomen. Zo werden de antwoorden "Zeer tevreden" en "Tevreden" samengenomen, alsook "Ontevreden" en "Zeer ontevreden".

Merk op dat de kruistabellen die de tevredenheid rond verschillende punten weergeven naargelang de reden van het politiecontact (enkel aanwezig in de federale Monitor), beschouwd worden als overzichtstabellen en als dusdanig niet aan een toets werden onderworpen.

3.7. Politiefunctioneren

In 1997 en 1998 benaderde de *Veiligheidsmonitor* het politiefunctioneren op een wijze die vergelijkbaar was met de benadering van de buurtproblemen, namelijk via een aantal items aangaande het politiewerk waarover de respondent zich diende uit te spreken met behulp van een antwoordschaal met vijf categorieën (eens – oneens).

In de versies vanaf 2000, werd dit deel van de vragenlijst uitgebreid en er werd afgestapt van een uniforme bevraging voor de verschillende vragen. Met de nieuwe vragen wordt getracht een idee te krijgen van de globale beoordeling van de bevolking inzake het politiewerk in België, alsook van de beoordeling – globaal en met betrekking tot een aantal aspecten – inzake het politiewerk in de gemeente en politiezone, inzake de kwaliteiten van het politiepersoneel en inzake de politietaken (belangrijkheid en evaluatie).

Gezien de hervormingen van de politie tot een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus is het niet steeds mogelijk om de resultaten met voorgaande jaren te vergelijken.

Verder dient te worden vermeld dat bij de χ^2 -testen uitgevoerd ter selectie van de kruistabellen volgens achtergrondkenmerken, de twee positieve categorieën (bijvoorbeeld "Helemaal eens" en "Eerder eens") werden samengenomen. Hetzelfde geldt voor de twee negatieve categorieën (bijvoorbeeld "Eerder oneens" en "Helemaal oneens").

3.8. Vergelijkend tabellenrapport

Alle tabellen die in het vergelijkend tabellenrapport zijn opgenomen, worden beschouwd als overzichtstabellen. Hierop werden dan ook geen onafhankelijkheidstoetsen uitgevoerd.

Bijlage 1: Gemeentetypologie

De *Veiligheidsmonitor* 2008 maakt gebruik van de gemeentetypologie die reeds in 1998 werd gebruikt. De typologie steunt op 3 bestaande classificaties uit de geografische vakliteratuur die respectievelijk betrekking hebben op:

- de stadsgewesten (classificatie geactualiseerd in 1996 op basis van de volkstelling van 1991 en gebruikt voor de definitie van de agglomeratiegemeenten)¹⁷;
- de hiërarchie van de steden (classificatie geactualiseerd in 1997, bepalend voor de grote, regionale en kleine steden)¹⁸;
- de verstedelijkingsgraad van de gemeenten (classificatie ontwikkeld in 1997, laat toe de sterk, matig en zwak morfologisch verstedelijkte gemeenten te onderscheiden op basis van de bevolkingsdichtheid en het deel van de oppervlakte dat door bebouwde percelen wordt ingenomen)¹⁹.

De typologie die het resultaat is van de versmelting van deze 3 classificaties omvat 8 typen. Elke gemeente behoort tot één van de volgende typen:

1. de 5 grote steden
2. de 18 agglomeratiegemeenten van Brussel-19
3. de regionale steden
4. de agglomeratiegemeenten (behalve Brussel-18)
5. de kleine steden
6. de sterk morfologisch verstedelijkte gemeenten
7. de matig morfologisch verstedelijkte gemeenten
8. de zwak morfologisch verstedelijkte en rurale gemeenten

Opmerking: Bij de fusie van de 3 classificaties, bepaalde de hierboven vermelde volgorde van de typen de voorrangregel. Bijvoorbeeld: een stad die tot 3 verschillende typen behoort, namelijk (1) "kleine stad" volgens de hiërarchie van de steden, (2) "agglomeratiegemeente" van een stadsgewest en (3) "matig morfologisch verstedelijkte gemeente, wordt onderverdeeld bij de agglomeratiegemeenten.

De tabel hieronder geeft een overzicht van de gemeenten die deelnemen aan de *Veiligheidsmonitor* 2008 met telkens het gemeentetype waartoe ze behoren.

¹⁷ H. Van der Haegen, E. Van Hecke en G. Juchtmans, *De Belgische stadsgewesten 1991* (NIS, Statistische studiën nr. 104, 1996).

¹⁸ Een studie over de invloedssferen van de gemeenten, gerealiseerd door Professor E. Van Hecke (Instituut voor Sociale en Economische Geografie, K.U. Leuven) in 1997 en overgenomen door het "Structuurplan Vlaanderen".

¹⁹ B. Mérenne, J.M. Halleux en F. Derwael, *Algemene Volks- en Woningtelling op 1 maart 1991. Verstedelijking* (Monografie nr. 11A, 1998).

GEMEENTEN MET EEN LOKALE VEILIGHEIDSMONITOR 2008-2009

GEMEENTE	MONITOR VOOR GEMEENTE EN/OF ZONE	GEMEENTETYPE
AALST	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Regionale stad
ANDERLECHT	<i>(monitor gemeente en zone: ANDERLECHT/ SINT-GILLIS/ VORST)</i>	Brussel-18
ANDERLUES	<i>(monitor gemeente)</i>	Sterk morfol. versted.
ANTWERPEN	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Grote stad
BLANKENBERGE	<i>(monitor gemeente)</i>	Kleine stad
BOOM	<i>(monitor gemeente)</i>	Kleine stad
BOUSSU	<i>(monitor gemeente)</i>	Agglomeratie gemeente
BRUGGE	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Regionale stad
BRUSSEL	<i>(monitor gemeente en zone: BRUSSEL/ELSENE)</i>	Grote stad
CHARLEROI	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Grote stad
CHATELET	<i>(monitor gemeente)</i>	Agglomeratie gemeente
COLFONTAINE	<i>(monitor gemeente)</i>	Agglomeratie gemeente
COUVIN	<i>(monitor gemeente)</i>	Kleine stad
DE HAAN	<i>(monitor gemeente)</i>	Matig morfol. versted.
DE PANNE	<i>(monitor gemeente en zone: DE PANNE/KOKSIJDE/ NIEUWPOORT)</i>	Matig morfol. versted.
DIEST	<i>(monitor gemeente)</i>	Kleine stad
DINANT	<i>(monitor gemeente)</i>	Kleine stad
DOUR	<i>(monitor gemeente)</i>	Agglomeratie gemeente
DROGENBOS	<i>(monitor gemeente)</i>	Agglomeratie gemeente
E EKLO	<i>(monitor gemeente)</i>	Kleine stad
ELSENE	<i>(monitor gemeente en zone: BRUSSEL/ELSENE)</i>	Brussel-18
ETTERBEEK	<i>(monitor gemeente)</i>	Brussel-18
EVERE	<i>(monitor gemeente en zone: EVERE/SCHAARBEEK/SINT-JOOST-TEN-NODE)</i>	Brussel-18
FARCIENNES	<i>(monitor gemeente)</i>	Agglomeratie gemeente
FLERON	<i>(monitor gemeente)</i>	Agglomeratie gemeente
FONTAINE-L'EVEQUE	<i>(monitor gemeente)</i>	Sterk morfol. versted.
FRAMERIES	<i>(monitor gemeente)</i>	Agglomeratie gemeente
GENK	<i>(monitor gemeente)</i>	Regionale stad
GENT	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Grote stad
HASSELT	<i>(monitor gemeente)</i>	Regionale stad
HERENTALS	<i>(monitor gemeente)</i>	Kleine stad
HOUTHALEN-HELCHTEREN	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Matig morfol. versted.
HUY	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Kleine stad
KNOKKE-HEIST	<i>(monitor gemeente)</i>	Kleine stad
KOEKELBERG	<i>(monitor gemeente)</i>	Brussel-18
KOKSIJDE	<i>(monitor gemeente en zone: DE PANNE/KOKSIJDE/ NIEUWPOORT)</i>	Matig morfol. versted.
KORTRIJK	<i>(monitor gemeente)</i>	Regionale stad
LA LOUVIERE	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Regionale stad
LEUVEN	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Regionale stad
LIEGE	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Grote stad
LIER	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Kleine stad
LOKEREN	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Kleine stad
MACHELEN	<i>(monitor gemeente en zone: MACHELEN/VILVOORDE)</i>	Agglomeratie gemeente
MECHELEN	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Regionale stad
MENEN	<i>(monitor gemeente)</i>	Kleine stad
MIDDELKERKE	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Matig morfol. versted.
MONS	<i>(monitor gemeente)</i>	Regionale stad
MORLANWELZ	<i>(monitor gemeente)</i>	Agglomeratie gemeente

MORTSEL	<i>(monitor gemeente)</i>	Agglomeratie gemeente
NAMUR	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Regionale stad
NIEUWPOORT	<i>(monitor gemeente en zone: DE PANNE/KOKSIJDE/NIEUWPOORT)</i>	Matig morfol. versted.
NIVELLES	<i>(monitor gemeente)</i>	Kleine stad
OOSTENDE	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Regionale stad
OTTIGNIES-LOUVAIN-LA-NEUVE	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Kleine stad
OUDEGEM	<i>(monitor gemeente)</i>	Brussel-18
PERUWELZ	<i>(monitor gemeente)</i>	Kleine stad
QUAREGNON	<i>(monitor gemeente)</i>	Agglomeratie gemeente
RONSE	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Kleine stad
SCHAARBEEK	<i>(monitor gemeente en zone: EVERE/SCHAARBEEK/SINT-JOOST-TEN-NODE)</i>	Brussel-18
SERAING	<i>(monitor gemeente)</i>	Agglomeratie gemeente
SINT-GILLIS	<i>(monitor gemeente en zone: ANDERLECHT/ SINT-GILLIS/VORST)</i>	Brussel-18
SINT-JANS-MOLENBEEK	<i>(monitor gemeente)</i>	Brussel-18
SINT-JOOST-TEN-NODE	<i>(monitor gemeente en zone: EVERE/SCHAARBEEK/SINT-JOOST-TEN-NODE)</i>	Brussel-18
SINT-NIKLAAS	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Regionale stad
SINT-TRUIDEN	<i>(monitor gemeente)</i>	Kleine stad
TOURNAI	<i>(monitor gemeente)</i>	Regionale stad
TURNHOUT	<i>(monitor gemeente)</i>	Regionale stad
UKKEL	<i>(monitor gemeente)</i>	Brussel-18
VERVIERS	<i>(monitor gemeente)</i>	Regionale stad
VILVOORDE	<i>(monitor gemeente en zone: MACHELEN/VILVOORDE)</i>	Agglomeratie gemeente
VORST	<i>(monitor gemeente en zone: ANDERLECHT/ SINT-GILLIS/VORST)</i>	Brussel-18
WIJNEGEM	<i>(monitor gemeente)</i>	Sterk morfol. versted.
ZAVENTEM	<i>(monitor gemeente = zone)</i>	Agglomeratie gemeente

POLITIEZONES MET EEN LOKALE VEILIGHEIDSMONITOR 2008-2009

ÉÉNGEMEENTE-ZONES	GEMEENTEN BINNEN ZONE
PZ AALST	(monitor gemeente = zone)
PZ ANTWERPEN	(monitor gemeente = zone)
PZ BRUGGE	(monitor gemeente = zone)
ZP CHARLEROI	(monitor gemeente = zone)
PZ GENT	(monitor gemeente = zone)
PZ HOUTHALEN-HELCHTEREN	(monitor gemeente = zone)
ZP HUY	(monitor gemeente = zone)
ZP LA LOUVIERE	(monitor gemeente = zone)
PZ LEUVEN	(monitor gemeente = zone)
ZP LIEGE	(monitor gemeente = zone)
PZ LIER	(monitor gemeente = zone)
PZ LOKEREN	(monitor gemeente = zone)
PZ MECHELEN	(monitor gemeente = zone)
PZ MIDDELKERKE	(monitor gemeente = zone)
ZP NAMUR	(monitor gemeente = zone)
PZ OOSTENDE	(monitor gemeente = zone)
ZP OTTIGNIES-LOUVAIN-LA-NEUVE	(monitor gemeente = zone)
PZ RONSE	(monitor gemeente = zone)
PZ SINT-NIKLAAS	(monitor gemeente = zone)
PZ ZAVENTEM	(monitor gemeente = zone)
MEERGEMEENTE-ZONES	GEMEENTEN BINNEN ZONE
PZ BRUSSEL HOOFDSTAD ELSENE	BRUSSEL/ELSENE
PZ VILVOORDE - MACHELEN	VILVOORDE /MACHELEN
PZ POLBRUNO	EVERE/SCHAARBEEK/SINT-JOOST-TEN-NODE
PZ WESTKUST	DE PANNE/KOKSIJDE/NIEUWPOORT
PZ ZUID	ANDERLECHT/SINT-GILLIS/VORST

LOKALE OPSTAP VEILIGHEIDSMONITOR 2008-2009

ZONE/GEMEENTE	LOKALE OPSTAP
ZP ANS-SAINT-NICOLAS	ANS/SAINT-NICOLAS
PZ ANTWERPEN (vergroting)	Antwerpen
PZ BRASSCHAAT	Brasschaat
PZ BREDEDE/DE HAAN	BREDEDE/DE HAAN
Brussel (postcodes)	1000, 1020, 1040, 1050, 1120, 1130
ZP CONDROZ-FAMENNE	CINEY/HAMOIS/HAVELANGE/SOMME-LEUZE
PZ DEINZE-ZULTE	DEINZE/ZULTE
ZP FAMENNE-ARDENNE	DURBUY/EREZEE/GOUVY/HOTTON/HOUFFALIZE/LA ROCHE EN ARDENNE/MANHAY/MARCHE EN FAMENNE/NASSOGNE/RENEUX/TENNEVILLE/VIELSALM
PZ GAOZ	AS/GENK/OPGLABEEK/ZUTENDAAL
PZ GENT (vergroting)	Gent
PZ GINGELOM/NIEUWERKERKEN/SINT-TRUIDEN	GINGELOM/NIEUWERKERKEN/SINT-TRUIDEN
Mons (vergroting)	Mons
PZ NETELAND	GROBBENDONK/HERENTALS/HERENTHOUT/OLEN/VORSELAAR
PZ UKKEL/W-B/OUDEGEM	UKKEL/WATERMAAL-BOSVOORDE /OUDEGEM
ZP VESDRE	DISON/PEPINSTER/VERVIERS
PZ VOORKEMPEN	BRECHT/MALLE/SCHILDE/ZOERSEL

Bijlage 2: politiezonecategorieën

Op basis van de gemeentetypologie en het bevolkingsaantal, werden er regels uitgewerkt om te komen tot een indeling van de politiezones naar verstedelijkingsgraad:

Stap 1:

De gemeentetypes werden als volgt gegroepeerd:

Groep A:

Grote steden

Groep B:

Regionale steden

Brussel-18

Groep C:

Agglomeratiegemeenten

Sterk uitgeruste kleine steden

Groep D:

Matig uitgeruste kleine stad

Zwak uitgeruste kleine stad

Sterk morfologisch verstedelijkte gemeenten

Groep E:

Matig morfologisch verstedelijkte gemeenten

Zwak morfologisch verstedelijkte gemeenten

Stap 2:

De 5 zones met een grote stad (groep A) worden in categorie 1 ondergebracht (= hoogste verstedelijkingsgraad).

Vb. Antwerpen

Stap 3:

De overige ééngemeentezones worden als volgt in de categorieën 2,3,4 en 5 ingedeeld:

Indien de gemeente behoort tot groep B \Rightarrow categorie 2

Indien de gemeente behoort tot groep C \Rightarrow categorie 3

Indien de gemeente behoort tot groep D \Rightarrow categorie 4

Indien de gemeente behoort tot groep E \Rightarrow categorie 5 (laagste verstedelijkingsgraad)

Vb Mechelen \Rightarrow categorie 2

Stap 4:

Voor de meergemeentepolitiezones gaan de gemeente(n) met de hoogste verstedelijkingsgraad de categorie bepalen (zelfde wijze als in stap 3), op voorwaarde dat er $\geq 35\%$ inwoners van de PZ in die gemeente(n) wonen.

Vb.

Hasselt/Zonhoven/Diepenbeek \Rightarrow categorie 2

Anderlecht/St Gillis/Vorst \Rightarrow categorie 2

Stap 5:

Indien bij een meergemeentepolitiezone de gemeente met de hoogste verstedelijkingsgraad $< 35\%$ van de inwoners heeft, dan zakt de zone minstens 1 categorie. Het aantal inwoners van de gemeente(n) met de hoogste verstedelijkingsgraad wordt dan opgeteld bij de inwoners van de gemeente(n) met de daaropvolgend hoogste verstedelijkingsgraad. Indien dit samen \geq

35% van de inwoners van de zone telt, dan zal de categorie van de zone bepaald worden door de verstedelijkingsgraad van de gemeente(n) met de 2° hoogste verstedelijkingsgraad enz.

Vb.

Ieper/Heuveland/Zonnebeek/Moorslede/Poperinge/Vleteren/Langemark/Stade/Wervik/Mesen
⇒ categorie 4 (alhoewel Ieper een “goed uitgeruste kleine stad” is)

Stap 6:

Er zijn zones waarvan de verstedelijkingsgraad van de gemeenten die er toe behoren sterk uiteen ligt en er geen gemeenten zijn met een tussenliggende verstedelijkingsgraad. Om te vermijden dat door de bevolkingsevolutie in een gemeente de zone plotseling 2 categorieën stijgt of daalt, werd nog een bijkomende conditie opgelegd:

Indien de 2 hoogst voorkomende verstedelijkingsgraden van gemeenten in eenzelfde PZ 2 categorieën verschillen, dan moet 50% van de inwoners van de zone in de gemeente(n) van de hoogste categorie wonen, zoniet zakt de zone met 1 categorie in verstedelijkingsgraad.

Vb. Turnhout/Oud-Turnhout/Kasterlee/Vosselaar/Beerse/Lille ⇒ categorie 3

Resultaat PZ-typologie naar verstedelijkingsgraad

In *bijlage* wordt een lijst weergegeven van de 196 politiezones met hun categorie (typologie) naar verstedelijkingsgraad. Voor elke zone werd eveneens het % van de bevolking per gemeentetypologie genoteerd.

Categorie 1: Grote steden

Categorie 2: Regionale steden
Brussel –18

Categorie 3: Agglomeratiegemeenten
Sterk uitgeruste kleine steden

Categorie 4: Matig uitgeruste kleine stad
Zwak uitgeruste kleine stad
Sterk morfologisch verstedelijkte gemeenten

Categorie 5: Matig morfologisch verstedelijkte gemeenten
Zwak morfologisch verstedelijkte gemeenten

PZ_code	Politiezone-NAAM	PZ_typologie	bevolking	% bevolking in grote stad	% bevolking Brussel-18	% bevolking in regionale satd	% bevolking in agglomeratiegemeente	% bevolking in goed uitgeruste kleine stad	% bevolking in behoorlijk en zwak uitgeruste kleine stad	% bevolking in sterk morfologisch verstedelijkte gemeente	% bevolking in matig morfologisch verstedelijkte gemeente	% bevolking in zwak morfologisch verstedelijkte gemeente
10112	ANTWERPEN	1	447632	100	0	0	0	0	0	0	0	0
40911	GENT	1	224074	100	0	0	0	0	0	0	0	0
50501	CHARLEROI	1	202020	100	0	0	0	0	0	0	0	0
61501	LIEGE	1	187538	100	0	0	0	0	0	0	0	0
230451	BRUSSEL /ELSENE	1	206767	65	35	0	0	0	0	0	0	0
230452	ANDERLECHT /SINT-GILLIS/VORST	2	175157	0	100	0	0	0	0	0	0	0
230453	OUDEGEM /UKKEL/WATERMAAL-BOSVOORDE	2	128092	0	100	0	0	0	0	0	0	0
230454	ETTERBEEK /SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE/SINT-PIETERS-WOLUWE	2	123074	0	100	0	0	0	0	0	0	0
230455	EVERE /SCHAARBEEK/SINT-JOOST-TEN-NODE	2	157630	0	100	0	0	0	0	0	0	0
230456	GANSHOREN /JETTE/KOEKELBERG/SINT-AGATHA-BERCHEM/SINT-JANS-MOLENBEEK	2	163740	0	100	0	0	0	0	0	0	0
11713	MECHELEN	2	75418	0	0	100	0	0	0	0	0	0
30301	BRUGGE	2	115991	0	0	100	0	0	0	0	0	0
30306	OOSTENDE	2	67304	0	0	100	0	0	0	0	0	0
40615	SINT-NIKLAAS	2	68119	0	0	100	0	0	0	0	0	0
40616	AALST	2	76223	0	0	100	0	0	0	0	0	0
51802	LA LOUVIERE	2	76859	0	0	100	0	0	0	0	0	0
91901	NAMUR	2	104994	0	0	100	0	0	0	0	0	0
241401	LEUVEN	2	88245	0	0	100	0	0	0	0	0	0
51801	MONS /QUEVY	2	98581	0	0	92	0	0	0	0	0	8
31311	KORTRIJK /KURNE/LENDELEDE	2	93351	0	0	80	14	0	0	6	0	0
52412	ANTOING /BRUNEHAUT/RUMES/TOURNAI	2	87667	0	0	77	0	0	0	0	14	9
72316	AS /GENK/OPGLABBEEK/ZUTENDAAL	2	85487	0	0	73	0	0	0	0	27	0
62603	DISON /PEPINSTER/VERVIERS	2	76168	0	0	70	30	0	0	0	0	0
80201	ARLON /ATTERT/HABAY/MARTELANGE	2	37100	0	0	67	0	0	0	0	0	33
71001	DIEPENBEEK /HASSELT/ZONHOVEN	2	103714	0	0	65	0	0	0	18	16	0

31316	HOOGLEDE /IZEGEM/ROESELARE	2	90306	0	0	60	0	0	29	0	11	0
12527	BAARLE-HERTOG /BEERSE/KASTERLEE/LILLE/LOUD-TURNHOUT/TURNHOUT/VOSSELAAR	3	110985	0	0	35	0	0	0	34	31	0
10107	BRASSCHAAT	3	37223	0	0	0	100	0	0	0	0	0
10108	SCHOTEN	3	32498	0	0	0	100	0	0	0	0	0
61503	HERSTAL	3	36296	0	0	0	100	0	0	0	0	0
61504	BEYNE-HEUSAY /FLERON/SOUMAGNE	3	41991	0	0	0	100	0	0	0	0	0
61507	FLEMALLE	3	25936	0	0	0	100	0	0	0	0	0
61509	ANS /SAINT-NICOLAS	3	50750	0	0	0	100	0	0	0	0	0
230401	ZAVENTEM	3	26826	0	0	0	100	0	0	0	0	0
230402	KRAAINEM /WEZEMBEEK-OPPEM	3	26431	0	0	0	100	0	0	0	0	0
230404	DROGENBOS /LINKEBEEK/SINT-GENESIUS-RODE	3	27461	0	0	0	100	0	0	0	0	0
230405	BEERSEL	3	22853	0	0	0	100	0	0	0	0	0
230407	DILBEEK	3	37584	0	0	0	100	0	0	0	0	0
230411	GRIMBERGEN	3	32746	0	0	0	100	0	0	0	0	0
230412	MACHELEN /VILVOORDE	3	46369	0	0	0	100	0	0	0	0	0
230414	HALLE	3	33529	0	0	0	100	0	0	0	0	0
230415	SINT-PIETERS-LEEUV	3	29849	0	0	0	100	0	0	0	0	0
241413	TERVUREN	3	20130	0	0	0	100	0	0	0	0	0
252108	BRAINE-L'ALLEUD	3	34895	0	0	0	100	0	0	0	0	0
252109	WATERLOO	3	28958	0	0	0	100	0	0	0	0	0
10106	BOECHOUT /BORSBEEK/MORTSEL/WIJNEGEM/WOMMELGEM	3	67587	0	0	0	87	0	0	13	0	0
61516	NEUPRE /SERAING	3	70248	0	0	0	87	0	0	0	13	0
50506	CHAPELLE-LEZ-HERLAIMONT /MANAGE/MORLANWELZ/SENEFFE	3	64675	0	0	0	84	0	0	0	16	0
50514	AISEAU-PRESLES /CHATELET/FARCIENNES	3	57889	0	0	0	81	0	0	0	19	0
51805	BOUSSU /COLFONTAINE/FRAMERIES/QUAREGNO/SAINT-GHISLAIN	3	102858	0	0	0	79	0	21	0	0	0
61510	AWANS /GRACE-HOLLOGNE	3	30869	0	0	0	73	0	0	0	27	0
31314	DEERLIJK /HARELBEKE	3	37768	0	0	0	70	0	0	30	0	0
50517	COURCELLES /FONTAINE-L'EVEQUE	3	46689	0	0	0	64	0	0	36	0	0
10104	AARTSELAAR /EDEGEM/HOVE/KONTICH/LINT	3	72525	0	0	0	62	0	0	38	0	0
10103	KAPellen /STABROEK	3	42622	0	0	0	60	0	0	40	0	0
30307	BREDENE /DE HAAN	3	25112	0	0	0	55	0	0	0	45	0
40904	DESTELBERGEN /MELLE/MERELBEKE/OOSTERZELE	3	62279	0	0	0	35	0	0	44	21	0
11715	LIER	3	32064	0	0	0	0	100	0	0	0	0

40604	LOKEREN	3	36439	0	0	0	0	100	0	0	0	0
40613	DENDERMONDE	3	42994	0	0	0	0	100	0	0	0	0
42203	RONSE	3	23941	0	0	0	0	100	0	0	0	0
52402	MOUSCRON	3	52482	0	0	0	0	100	0	0	0	0
52410	ATH	3	25296	0	0	0	0	100	0	0	0	0
61103	HUY	3	18816	0	0	0	0	100	0	0	0	0
72312	HERSTAPPE /TONGEREN	3	29883	0	0	0	0	100	0	0	0	0
241407	AARSCHOT	3	27439	0	0	0	0	100	0	0	0	0
252105	WAVRE	3	30656	0	0	0	0	100	0	0	0	0
241405	HOEGAARDEN /TIENEN	3	37472	0	0	0	0	84	0	0	0	16
30303	DAMME /KNOKKE-HEIST	3	43946	0	0	0	0	75	0	0	0	25
71006	GINGELOM /NIEUWERKERKEN/SINT-TRUIDEN	3	51138	0	0	0	0	73	0	0	13	15
40906	DEINZE /ZULTE	3	41887	0	0	0	0	66	0	34	0	0
252114	GENAPPE /NIVELLES	3	37371	0	0	0	0	63	0	0	0	37
40903	EEKLO /KAPRIJKE/SINT-LAUREINS	3	31719	0	0	0	0	60	0	0	20	21
12523	GEEL /LAAKDAL/MEERHOUT	3	57587	0	0	0	0	58	0	0	42	0
12525	BALEN /DESSEL/MOL	3	59169	0	0	0	0	53	0	0	47	0
42201	KLUISBERGEN /KRUISSHOUTEM/LOUDENAARDE/WORTEGEM/ZINGEM	3	54185	0	0	0	0	51	0	0	38	11
241414	DIEST /SCHERPENHEUVEL-ZICHEM	3	43771	0	0	0	0	50	0	0	50	0
12526	GROBBENDONK /HERENTALS/HERENTHOUT/OLEN/VORSELAAR	3	62406	0	0	0	0	41	0	17	42	0
51807	DOUR /HENSIES/HONNELLES/QUIEVRAI	4	35480	0	0	0	48	0	0	0	38	14
61517	BASSENGE /BLEGNY/DALHEM/JUPRELLE/OUPEYE/WISE	4	74829	0	0	0	32	0	22	0	16	30
10114	BOOM /HEMIKSEM/NIEL/RUMST/SHELLE	4	54768	0	0	0	31	0	27	42	0	0
11714	BONHEIDEN /DUFFEL/PUTTE/SINT-KATELIJNE-WAVER	4	64226	0	0	0	22	0	0	78	0	0
230416	ASSE /MERCHTEM/OPWIJK/WEMMEL	4	67467	0	0	0	21	0	41	17	21	0
40905	DE PINTE /GAVERE/NAZARETH/SINT-MARTENS-LATEM	4	41120	0	0	0	20	0	0	25	55	0
31315	ANZEGEM /AVELGEM/SPIERE-HELKIJN/WAREGEM/ZWEVEGEM	4	83997	0	0	0	0	43	0	0	55	2
60802	EUPEN /KELMIS/LONTZEN/RAEREN	4	42005	0	0	0	0	41	0	0	24	35
31205	HEUVELLAND /IEPER/LANGEMARK-POELKAPELLE/MESEN/MOORSLEDE/POPERINGE/ STADEN/ VLETEREN/ WERVIK/ZONNEBEKE	4	126134	0	0	0	0	28	15	0	41	16
11717	HEIST-OP-DEN-BERG	4	37342	0	0	0	0	0	100	0	0	0
40601	BEVEREN	4	45121	0	0	0	0	0	100	0	0	0
40611	NINOVE	4	34614	0	0	0	0	0	100	0	0	0
71002	LOMMEL	4	30150	0	0	0	0	0	100	0	0	0

72311	MAASMECHELEN	4	35400	0	0	0	0	0	100	0	0	0
252110	OTTIGNIES-LOUVAIN-LA-NEUVE	4	26974	0	0	0	0	0	100	0	0	0
30302	BLANKENBERGE /ZUIENKERKE	4	20226	0	0	0	0	0	86	0	0	14
42204	GERAARDSBERGEN /LIERDE	4	37107	0	0	0	0	0	83	0	17	0
91905	SAMBREVILLE /SOMBREFFE	4	34480	0	0	0	0	0	79	0	0	21
50518	ANDERLUES /BINCHE	4	43703	0	0	0	0	0	74	26	0	0
90703	COUVIN /VIROINVAL	4	18798	0	0	0	0	0	70	0	0	30
52408	BERNISSART /PERUWELZ	4	28206	0	0	0	0	0	60	0	40	0
32701	ALVERINGEM /LO-RENINGE/VEURNE	4	19710	0	0	0	0	0	60	0	0	40
72021	DILSEN-STOKKEM /MAASEIK	4	40742	0	0	0	0	0	56	0	44	0
72303	BILZEN /HOESEL/RIEMST	4	53851	0	0	0	0	0	54	0	46	0
90708	CERFONTAINE /DOISCHE/PHILIPPEVILLE	4	15004	0	0	0	0	0	53	0	0	47
82008	BASTOGNE /BERTOGNE/FAUVILLERS/LEGLISE/LIBRAMONT-CHEVIGNY/NEUFCHATEAU/ SAINTE-ODE/AUX-SUR-SURE	4	43111	0	0	0	0	0	52	0	0	48
91903	ANDENNE /ASSESE/FERNELMONT/GESVES/OHEY	4	45250	0	0	0	0	0	52	0	0	48
40608	LAARNE /WETTEREN/WICHELEN	4	45258	0	0	0	0	0	50	24	26	0
42205	HERZELE /SINT-LIEVENS-HOUTEM/ZOTTEGEM	4	50037	0	0	0	0	0	49	0	51	0
12519	HOOGSTRATEN /MERKSPLAS/RIJKEVORSEL	4	35926	0	0	0	0	0	49	0	29	22
90707	CINEY /HAMOIS/HAVELANGE/SOMME-LEUZE	4	29588	0	0	0	0	0	49	0	0	51
91902	EGHEZEE /GEMBLOUX/LA BRUYERE	4	41316	0	0	0	0	0	49	0	0	51
31313	LEDEGEM /MENEN/WEVELGEM	4	72760	0	0	0	0	0	44	43	13	0
61101	BRAIVES /BURDINNE/HANNUT/HERON/LINCENT/WASSEIGE	4	30200	0	0	0	0	0	43	0	0	57
51808	BRAINE-LE-COMTE /ECAUSSINNES/LE ROEULX/SOIGNIES	4	60824	0	0	0	0	0	40	0	16	44
71003	HAMONT-ACHEL /NEERPELT/OVERPELT	4	41362	0	0	0	0	0	37	0	63	0
62601	JALHAY /SPA/THEUX	4	28666	0	0	0	0	0	36	0	0	64
90709	ANHEE /DINANT/HASTIERE/ONHAYE/YVOIR	4	35067	0	0	0	0	0	36	0	0	64
32706	DIKSUIDE /HOUTHULST/KOEKELARE/KORTEMARK	4	44847	0	0	0	0	0	35	0	46	20
61512	BERLOZ /CRISNEE/DONCEEL/FAIMES/FEXHE-LE/GEER/OREYE/REMICOUR/WAREMME	4	37365	0	0	0	0	0	35	0	0	65
10113	ZWIJNDRECHT	4	17842	0	0	0	0	0	0	100	0	0
11712	WILLEBROEK	4	22511	0	0	0	0	0	0	100	0	0
40607	BUGGENHOUT /LEBBEKE	4	31041	0	0	0	0	0	0	100	0	0
40609	DENDERLEEUV /HAALTERT	4	34207	0	0	0	0	0	0	100	0	0
40617	ERPE-MERE /LEDE	4	36137	0	0	0	0	0	0	100	0	0
71008	HEUSDEN-ZOLDER	4	29849	0	0	0	0	0	0	100	0	0

230403	HOEILAART /OVERIJSE	4	33492	0	0	0	0	0	0	100	0	0
230408	AFFLIGEM /LIEDEKERKE/ROOSDAAL/TERNAT	4	48284	0	0	0	0	0	0	100	0	0
230410	KAPELLE-OP-DEN-BOS /LONDERZEEL/MEISE	4	44310	0	0	0	0	0	0	100	0	0
241406	HERENT /KORTENBERG	4	35867	0	0	0	0	0	0	100	0	0
40605	HAMME /WAASMUNSTER	4	32871	0	0	0	0	0	0	69	31	0
252103	LA HULPE /LASNE/RIXENSART	4	41653	0	0	0	0	0	0	68	32	0
11716	BERLAAR /NIJLEN	4	30467	0	0	0	0	0	0	67	33	0
40603	KRUIBEKE /TEMSE	4	39902	0	0	0	0	0	0	64	36	0
241408	BOORTMEERBEEK /HAACHT/KEERBERGEN	4	36276	0	0	0	0	0	0	64	36	0
71004	BERINGEN /HAM/TESSENDERLO	4	63794	0	0	0	0	0	0	61	39	0
40606	BERLARE /ZELE	4	34120	0	0	0	0	0	0	60	40	0
241412	BEGIJNENDIJK /ROTSELAAR/TREMELO	4	36681	0	0	0	0	0	0	60	40	0
31303	DENTERGEM /INGELMUNSTER/MEULEBEKE/OOSTROZE/WIELSBEKE	4	45595	0	0	0	0	0	0	59	41	0
10110	BRECHT /MALLE/SCHILDE/ZOERSEL	4	78157	0	0	0	0	0	0	51	49	0
252102	BRAINE-LE-CHATEAU /ITTRE/REBECQ/TUBIZE	4	45782	0	0	0	0	0	0	47	41	12
11711	BORNEM /PUURS/SINT-AMANDS	4	43128	0	0	0	0	0	0	36	64	0
61518	AYWAILLE /CHAUDFONTAINE/ESNEUX/SPRIMONT/TROOZ	5	63560	0	0	0	32	0	0	0	33	35
50516	GERPINNES /HAM-SUR-HEURE-NALINNES/MONTIGNY-LE-TILLEUL/THUIN	5	50004	0	0	0	21	0	0	0	50	29
61102	AMAY /ENGIS/SAINT-GEORGES-SUR-MEUSE/VERLAINE/VILLERS-WANZE	5	46531	0	0	0	12	0	0	0	69	19
30313	ARDOOIE /LICHTERVELDE/PITTEM/RUISELED/TIELT/WINGENE	5	61134	0	0	0	0	31	0	0	69	0
81606	DURBUY /EREZEE/GOUVY/HOTTON/HOUFFALISE/LA ROCHE/MANHAY/MARCHE-EN-FAMENNE/NASSOGNE/RENDEUX/TENNEVILLE/VIELSALM	5	65948	0	0	0	0	25	0	0	0	75
62605	LIERNEUX /MALMEDY/STAVELLOT/STOUMONT/TROIS-PONTS/WAIMES	5	32448	0	0	0	0	0	34	0	0	66
252117	HELECINE /JODOIGNE/ORP-JAUCHE/PERWEZ/RAMILLIES	5	33755	0	0	0	0	0	34	0	0	66
50505	BEAUMONT /CHIMAY/FROIDCHAPELLE/MOMIGNIES/SIVRY-RANCE	5	29263	0	0	0	0	0	33	0	0	67
60801	AMEL /BUELLINGEN/BUETGENBACH/BURG-REU/SANKT VITH	5	28467	0	0	0	0	0	32	0	0	68
80203	CHINY /ETALLE/FLORENVILLE/MEIX-DEV/ROUVROY/TINTIGNY/VIRTON	5	34229	0	0	0	0	0	32	0	0	68
30314	GISTEL /ICHTEGEM/JABBEKE/OUDEBUR/TORHOUT	5	65266	0	0	0	0	0	29	0	71	0
72317	BOCHOLT /BREE/KINROOI/MEEUWEN-GRUITRODE	5	49812	0	0	0	0	0	28	0	47	25
71007	HECHTEL-EKSEL /LEOPOLDSBURG/PEER	5	39943	0	0	0	0	0	0	34	0	66
40912	LOCHRISTI /MOERBEKE/WACHTEBEKE/ZELZATE	5	43599	0	0	0	0	0	0	28	43	29
40908	LOVENDEGEM /NEVELE/WAARSCHOOT/ZOMERGEM	5	36542	0	0	0	0	0	0	25	75	0
12521	HERSELT /HULSHOUT/WESTERLO	5	43901	0	0	0	0	0	0	19	81	0
10109	RANST /ZANDHOVEN	5	29474	0	0	0	0	0	0	0	100	0

30304	BEERNEM /OOSTKAMP/ZEDELGEM	5	57581	0	0	0	0	0	0	0	100	0
30308	MIDDELKERKE	5	16426	0	0	0	0	0	0	0	100	0
32707	DE PANNE /KOKSIJDE/NIEUWPOORT	5	39637	0	0	0	0	0	0	0	100	0
40614	SINT-GILLIS-WAAS /STEKENE	5	33756	0	0	0	0	0	0	0	100	0
40909	AALTER /KNESSELARE	5	26152	0	0	0	0	0	0	0	100	0
40910	MALDEGEM	5	21965	0	0	0	0	0	0	0	100	0
52403	COMINES-WARNETON	5	17597	0	0	0	0	0	0	0	100	0
71005	HALEN /HERK-DE-STAD/LUMMEN	5	33196	0	0	0	0	0	0	0	100	0
71009	HOUTHALEN-HELCHTEREN	5	29105	0	0	0	0	0	0	0	100	0
72310	LANAKEN	5	23508	0	0	0	0	0	0	0	100	0
91906	JEMEPPE-SUR-SAMBRE	5	17388	0	0	0	0	0	0	0	100	0
230413	KAMPENHOUT /STEENOKKERZEEL/ZEMST	5	41612	0	0	0	0	0	0	0	100	0
241404	BIERBEEK /BOUTERSEM/HOLSBEEK/LUBBEEK	5	38414	0	0	0	0	0	0	0	100	0
241410	BERTEM /HULDENBERG/LOUD-HEVERLEE	5	28259	0	0	0	0	0	0	0	100	0
50511	FLEURUS /LES BONS VILLERS/PONT-A-CELLES	5	47116	0	0	0	0	0	0	0	82	18
42202	BRAKEL /HOREBEKE/MAARKEDAL/ZWALM	5	29727	0	0	0	0	0	0	0	78	22
40907	ASSENEDE /EVERGEM	5	44566	0	0	0	0	0	0	0	69	31
252118	BEAUVECHAIN /CHAUMONT-GISTOUX/GREZ-DOICEAU/INCOURT	5	32026	0	0	0	0	0	0	0	68	32
230406	BEVER /GALMAARDEN/GOOIK/HERNE/LENNIK/PEPINGEN	5	37508	0	0	0	0	0	0	0	67	33
10105	ESSEN /KALMTHOUT/WUUSTWEZEL	5	51041	0	0	0	0	0	0	0	66	34
12524	ARENDONK /RAVELS/RETIE	5	34467	0	0	0	0	0	0	0	62	38
72301	ALKEN /BORGLOON/HEERS/KORTESSE/WELLEN	5	42260	0	0	0	0	0	0	0	61	39
62606	AUBEL /BAELEN/HERVE/LIMBOURG/OLNE/PLOMBIERES/THIMISTER-CLERMOT /WELKENRAEDT	5	56415	0	0	0	0	0	0	0	51	49
80202	AUBANGE /MESSANCY/MUSSON/SAINT-LEGER	5	28446	0	0	0	0	0	0	0	51	49
241403	LANDEN /LINTER/ZOUTLEEUEW	5	28934	0	0	0	0	0	0	0	49	51
52413	ELLEZELLES /FLOBECQ/FRASNES-LEZ-ANVAING/LESSINES	5	36518	0	0	0	0	0	0	0	47	53
241402	BEKKEVOORT /GEETBETS/GLABBEEK/KORTENAKEN/TIELT-WIINGE	5	33779	0	0	0	0	0	0	0	44	56
52406	CELLES /ESTAIMPUIS/MONT-DE-L'ENCLUS/PECQ	5	23234	0	0	0	0	0	0	0	41	59
252115	CHASTRE /COURT-SAINT-ETIENNE/MONT-SAINT-GUIBERT/VILLERS-WALHAIN	5	35353	0	0	0	0	0	0	0	41	59
91904	FLOREFFE /FOSSES-LA-VILLE/METTET/PROFONDE	5	37480	0	0	0	0	0	0	0	28	72
51804	BRUGELETTE /CHIEVRES/ENGHIEN/JURBISE/LENS/SILLY	5	40374	0	0	0	0	0	0	0	27	73
50515	ERQUELINNES /ESTINNES/LOBBES/MERBES-LE-CHATEAU	5	26766	0	0	0	0	0	0	0	0	100
52405	BELOEIL /LEUZE-EN-HAINAUT	5	26326	0	0	0	0	0	0	0	0	100

61104	ANTHISNES /CLAVIER/COMBLAIN-AU-PONT/FERRIERE /HAMOIR/MARCHIN /MODAVE/NANDRIN/OUFFET/TINLOT	5	39161	0	0	0	0	0	0	0	0	100
72313	VOEREN	5	4297	0	0	0	0	0	0	0	0	100
82009	BERTRIX /BOUILLON/DAVERDISSE/HERBEUMONT/LIBIN/PALISEUL/SAINT-HUBERT/TELLIN/ WELLIN	5	36306	0	0	0	0	0	0	0	0	100
90701	FLORENNES /WALCOURT	5	27395	0	0	0	0	0	0	0	0	100
90702	BEAURAING /BIEVRE/GEDINNE/VRESSE-SUR-SEMOIS	5	18283	0	0	0	0	0	0	0	0	100
90706	HOUYET /ROCHEFORT	5	16162	0	0	0	0	0	0	0	0	100

Bijlage 3: Betrouwbaarheidsintervallen rondom percentages

Tabel 1: betrouwbaarheidsniveau = 90%

HALVE BETROUWBAARHEIDS- INTERVALLEN	gevonden percentage				
	10% / 90%	20% / 80%	30% / 70%	40% / 60%	50%
steekproefgrootte					
10	18,33	24,44	28	29,93	30,55
20	11,9	15,87	18,18	19,43	19,83
30	9,47	12,62	14,46	15,46	15,78
40	8,09	10,79	12,36	13,22	13,49
50	7,19	9,58	10,98	11,73	11,98
60	6,53	8,7	9,97	10,66	10,88
70	6,02	8,03	9,2	9,83	10,04
80	5,62	7,49	8,58	9,17	9,36
90	5,29	7,05	8,07	8,63	8,81
100	5,01	6,68	7,65	8,18	8,34
150	4,07	5,42	6,21	6,64	6,78
200	3,51	4,69	5,37	5,74	5,86
250	3,14	4,19	4,79	5,13	5,23
300	2,86	3,82	4,37	4,67	4,77
350	2,65	3,53	4,05	4,32	4,41
400	2,48	3,3	3,78	4,04	4,13
450	2,33	3,11	3,56	3,81	3,89
500	2,21	2,95	3,38	3,61	3,69
600	2,02	2,69	3,08	3,3	3,37
700	1,87	2,49	2,85	3,05	3,11
800	1,75	2,33	2,67	2,85	2,91
900	1,65	2,2	2,52	2,69	2,75
1000	1,56	2,08	2,39	2,55	2,6

Voorbeeld: Indien volgens de Monitor van gemeente X, waar 350 personen werden ondervraagd, 20% van de bevolking zich soms onveilig voelt, kan men met een zekerheid van 90% stellen dat het ware populatiepercentage ligt tussen 16,47% en 23,53% (namelijk tussen 20-**3,53%** en 20+**3,53%**). Als daarentegen de Monitor van gemeente Y gebaseerd is op een steekproef van 700 personen en aangeeft dat 30% van de bevolking zich soms onveilig voelt, kan men met een zekerheid van 90% stellen dat het ware populatiecijfer ligt tussen 27,15% en 32,85%. Het percentage van gemeente X wijkt significant af van dat van gemeente Y, aangezien de twee betrouwbaarheidsintervallen elkaar niet overlappen (23,53 is kleiner dan 27,15).

Tabel 2: betrouwbaarheidsniveau = 95%

HALVE BETROUWBAARHEIDS- INTERVALLEN	gevonden percentage				
	10% / 90%	20% / 80%	30% / 70%	40% / 60%	50%
steekproefgrootte					
10	22,62	30,16	34,56	36,94	37,7
20	14,41	19,21	22	23,52	24,01
30	11,39	15,19	17,4	18,61	18,99
40	9,72	12,96	14,84	15,87	16,19
50	8,61	11,48	13,16	14,06	14,35
60	7,82	10,42	11,94	12,76	13,03
70	7,2	9,61	11,01	11,77	12,01
80	6,72	8,96	10,26	10,97	11,2
90	6,32	8,42	9,65	10,32	10,53
100	5,98	7,98	9,14	9,77	9,97
150	4,86	6,48	7,42	7,93	8,09
200	4,19	5,59	6,41	6,85	6,99
250	3,74	4,99	5,72	6,11	6,24
300	3,41	4,55	5,22	5,58	5,69
350	3,16	4,21	4,82	5,16	5,26
400	2,95	3,94	4,51	4,82	4,92
450	2,78	3,71	4,25	4,54	4,64
500	2,64	3,52	4,03	4,31	4,4
600	2,41	3,21	3,68	3,93	4,01
700	2,23	2,97	3,4	3,64	3,71
800	2,08	2,78	3,18	3,4	3,47
900	1,96	2,62	3	3,21	3,27
1000	1,86	2,48	2,85	3,04	3,1

Voorbeeld: Indien volgens de Monitor van gemeente X, waar 350 personen werden ondervraagd, 20% van de bevolking zich soms onveilig voelt, kan men met een zekerheid van 95% stellen dat het ware populatiepercentage ligt tussen 15,79% en 24,21% (namelijk tussen 20-**4,21**% en 20+**4,21**%). Als daarentegen de Monitor van gemeente Y gebaseerd is op een steekproef van 700 personen en aangeeft dat 30% van de bevolking zich soms onveilig voelt, kan men met een zekerheid van 95% stellen dat het ware populatiecijfer ligt tussen 26,6% en 33,4%. Het percentage van gemeente X wijkt significant af van dat van gemeente Y, aangezien de twee betrouwbaarheidsintervallen elkaar niet overlappen (24,21 is kleiner dan 26,6).